

Anda-Louise Bogza

Anna Šerých | 04/11 | [Rozhovory](#)

Verdi a Puccini – dvě základní jména, která splétají osud a organizují každodenní život ženě krásného jména – Anda-Louise Bogza – a ještě krásnějšího, vášnivě podmanivého hlasu. Umělkyně, česká občanka pocházející z Rumunska, kterou láska přivedla do Čech, je známá nejen v Praze, ale i ve velkých operních domech světa. Její životopis je dlouhý seznam významných angažmá (Arena di Verona, Semper-oper, Mnichovská státní opera, Vídeňská státní opera, opera v Římě a další).

• **Hovoříme v čase mezi vaším působením ve Veroně v roli Manon Lescaut a Turandot ve Vídni. Jak vypadá zimní operní sezona ve Veroně?**

Teatro Filarmonico ve Veroně je divadlo naproti veronské Aréně, kde se v létě odehrává známý festival – zde jsem v létě 2009 a 2010 zpívala Tosku a Leonoru. Teatro Filarmonico je velmi krásné a má dobrou akustiku. Zpívala jsem zde v lednu 2011 Manon Lescaut, jednalo se o koprodukcí s benátskou La Fenice v hodně moderním a zajímavém pojetí významného režiséra Grahama Vicka. Manon zpívám moc ráda, tato role mi vyhovuje. Je lyričtější než Tosca, ale velmi těžká. Každé jednání má jinou

strukturu, vokální posazení a frázování se akt po aktu mění a je to velmi náročné.

- **Na festivalu ve veronské Aréně jste měla dva velké úspěchy – Pucciniho Tosku a Verdiho Leonoru v Trubadúrovi. Jak vnímáte, když zpíváte pro 15 tisíc posluchačů uprostřed letní noci? Obě role, s nimiž jste se ve Veroně představila, jsou úžasné a obě režie – jak Huga de Ana, tak i Franka Zeffirelliho – zaručují fantastický vjem.**

Ve veronské Aréně je všechno velmi zajímavé, třeba jak zaplnit prostor. Akustika je zde nepředstavitelně fantastická. Hlas se nese nejen podle toho, kde stojíte, ale závisí i na počasí – jak vane vítr, jestli je moc sucho nebo prší, musíte zkrátka zpívat naplno a vždycky je to zázrak. Loňská sezona byla na počest Franka Zeffirelliho. Mohu říct, že jeho scéna a režie jsou prostě geniální. Verdiho Trubadúra dirigoval Marco Armiliato, Manrika zpíval Marcelo Álvarez, Hraběte Lunu Alberto Gazale a Dmitri Hvorostovsky a Azucena byla Andrea Ulbrich.

- **Vaše angažmá vás vodí po světě. Jezdíte sama, nebo vás doprovází manžel?**

Věřím a cítím, že můj manžel je pořád se mnou, i když před deseti lety tragicky zahynul. Lubomír P. Nedbal byl inženýr a fotograf a zemřel v Číně. Podporoval mě a díky němu zpívám. Především zpěv mi pomohl překonat těžké životní období. Hned po této tragické události jsem musela účinkovat ve Vídeňské státní opeře a naštěstí to dopadlo moc dobře. Byla to role Aidy. Také o smrti a umírání... Pak následovala Aida v berlínské Deutsche Oper v režii Götze Friedricha a Leonora v Hamburské státní opeře. V Bukurešti a v Praze jsem studovala klavír, zpěv a cembalo. Stále ale vidím a cítím svět hudby jako instrumentalistka-klavíristka.

- **Maurizio Arena, Marco Armiliato, Giorgio Morandi, Fabio Luisi, Renato Palumbo... spolupráce s nejlepšími operními dirigenty, Italy. Je znát italský přístup v italském repertoáru?**

Některé italské dirigenty jsou opravdu fantastičtí, cítí trochu jinak, hlavně italštinu. I když mluvím dobře italsky, vždy je co zlepšit. Musím vzpomenout na Florencii na festival Mag-gio Musicale Fiorentino, kde jsem zpívala Tosku a dirigoval Zubin Mehta. Obdivuhodná osobnost, opravdový Maestro, má zvláštní charisma, jen se podívá, a už všechno jde, je naprosto fantastický. Také vzpomínám na dirigenta Maurizia Arenu. Pod jeho taktovkou jsem zpívala Leonoru v Teatro de la Maestranza v Seville, byl vynikající, vždycky velmi přísný, ale skvělý, též Renato Palumbo a z mladší generace Marco Armiliato, absolutně energický, plný života. Skvělá spolupráce je také s dirigenty Jiřím Bělohlávkem (pod jeho vedením jsem zpívala v pařížské opeře Bastille a Svatební košile v londýnské Albert Hall s BBC orchestrem) a Michaiem Jurowskim, s nímž jsem zpívala Rachmaninovy Zvony ve Stuttgartu a také Aidu v Deutsche Oper Berlin.

- **Dá se poznat v hudbě „slovanská duše“?**

V hudbě rozhodně ano.

- **Zpívala jste Taťánu?**

Za studii ano. Na jevišti jsem z Čajkovského zpívala Elisu v Pikové dámě, kterou na scéně ND v Praze režíroval Venjamin Smechov, činoherec z Moskvy. Velmi dbal na ruskou výslovnost, na interpretaci Puškinova textu.

- **Čemu dáváte přednost při přípravě role? Když režisér přesně vede a podstatně diktuje do detailů, co si přeje, nebo naopak když dává volnost projevu?**

Roli studujete měsíc dva, víc nebo míň, a pochopitelně práce s režisérem je velmi důležitá. Dnes musí být operní zpěvák i činohercem, opera je synkretická tvorba, musí obsáhnout všechno. Mám zkušenosti s fantastickými režiséry, které nejde neposlouchat.

• **Kdo vás okamžitě napadne, koho jste s chutí ve všem poslechl(a)?**

Momentálně – Robert Carsen. V jeho režii jsem dělala v Paříži v Ópera de Bastille Cizí kněžnu v Rusalce. Je velmi náročný, vyžaduje strašně moc zkoušek a každý pohyb, každé gesto, výraz, mimiku, všechno strašně pečlivě hlídá. Do takových hereckých detailů zachází málokterý režisér. Když hovoří, tak vysloveně říká „my actors“ a samozřejmě mluví o nás, o pěvcích. Také Johannes Schaaf, známý filmový režisér, se kterým jsem spolupracovala při Tosce v Semper-oper v roce 2009–2010, má velké herecké požadavky, ale to k dnešní operní praxi rozhodně patří. Nebo Hugo de Ana, má obrovskou fantazii, dělá všechno – režii, kostýmy, scénu, projekci a jeho představení má jasnou jednotu a sílu. Zajímavá spolupráce byla i s avantgardním režisérem Stefanem Herheimem v Bruselu v královském divadle de la Monnaie.

• **To hovoříte o Tosce, zpívala jste ji na mnoha významných scénách, v mnoha pojetích, kterou ráda vzpomenete?**

Poprvé jsem ji zpívala ve Státní opeře Praha ve scénografii legendárního Josefa Svobody. Z těch posledních na mne hodně působilo hostování v New Israeli Opera v Tel Avivu (také v režii Huga de Any), ve frankfurtské opeře, kde se uváděla velmi moderní kontroverzní inscenace Tosky, v Mnichovské státní opeře a ještě víc v Římě v Teatro dell'Opera (v dubnu 2010). V roce 1900 se tam uskutečnila premiéra Tosky, jejíž první představitelkou byla pěvkyně rumunského původu Hariclea Darclee. Nevím, jak to dokázali uchovat, ale druhé jednání jsem hrála v originální scéně z roku 1900 – bylo to nezapomenutelné!

• **Kontinuita v životě hudby je fascinující, jak si předáváte role, které jsou věčné, nesmrtelné?**

Jsem velice ráda že jsem dostala cenu Thálie 2007 za postavu Minnie. Je to pro mne čest, že jsem byla oceněna za roli, která byla napsána přímo pro Emu Destinnovou, nejslavnější a nejvýznamnější českou zpěvačku, která ji v Metropolitní opeře zpívala poprvé. Je to krásné dílo a vzhledem ke kvalitě a historii by mělo být na počest Emy Destinové v repertoáru Národního divadla pořád. Role Minnie je po všech stránkách velmi náročná, je v ní naprosto vyzrálý bohatý veristický deklamační styl. Děvče ze zlatého Západu je fantastická opera a italský verismus Giacoma Pucciniho naprosto dokonalý. Pro mě má určitý druh verismu i Janáček – tzv. „moravský verismus“. Janáček má deklamační, zvláštní styl slova, kantilény, fráze a hlavně silný krásný orchestr, který tu hudební linii přejímá. Káfu i Jenůfu jsem zpívala v Praze a v Brně, a Káfu dokonce i v Tokiu v Suntory Hall.

• **Dá se říct, která role je vám bližší?**

Jednoznačně preferuji Káfu Kabanovou, myslím, že mne v Kátě víc oslovuje i orchestr. Zpívat v češtině vyžaduje jinou rezonanci než v italštině nebo francouzštině, nechci říct jinou techniku, ale jinou bázi. Mně velmi vyhovuje Verdi a Puccini, ale ráda zpívám i modernu či Mozarta. O Mozartovi se říká, že je jako hlasová hygiena. Ráda se k němu vracím, protože je to takový balzám na hlas a balzám na duši. Je chyba se domnívat, že pro Mozarta stačí jen malý hlas. Tam musí být zvláštní rezonance. Mozart je sice medikament, ale velice náročný. Člověk se ztiší a vše je zřetelně slyšet, každý tón – frázování, dech, text, hra s veršem, všechno.

• **Chystáte v budoucnu písňový recitál?**

V tomto měsíci (26. 4.) budu mít recitál ve Španělském sále v rámci cyklu Hudba Pražského hradu. Miluji písňovou tvorbu už od školy. Písňový recitál je něco krásného, vrcholného a písně je třeba pečlivě vybírat – Schuberta, Schumanna, Chopina, Rachmaninova, Eneska, de Fallu, objevila jsem také krásné písně Respighiho.

• **Konzultujete s někým svůj repertoár a hlas?**

Spousta učitelů má různé zásady. Důležité je, aby si člověk se svým hlasem rozuměl. Měla jsem naštěstí v Rumunsku dvě první učitelky, které mi daly výborné základy. Georgeta Stoleriu byla moje první učitelka a věnovala se především písňové tvorbě. Pak mne učila v Bukurešti paní Arta Florescu, ohromně známá, legendární sopranistka. Také mohu říci, že když pracujete s dobrým dirigentem nebo vynikajícím korepeticem, klavíristou, který rozumí zpěvu a je specializovaný na operu, ten vám určitě dokáže poradit.

• **Máte nějaká svá hlasová cvičení?**

Vždycky je lepší, když se zpěvák rozezpívá a každý má své osvědčené způsoby. Známa písňová a oratorní pěvkyně Lore Fischer, u které jsem byla na kurzu ve Výmaru, jednou, když jsem podotkla, že se musím rozezpívat, kategoricky prohlásila – Ne! Budeš zpívat hned, v životě jsou také chvíle, kdy musíš zpívat okamžitě, bez rozezpívání. Od té doby se nebojím nastoupit i bez rozezpívání, ale samozřejmě to nevyhledávám a dávám si čas na přípravu.

• **Jak se učíte nové role?**

Když se musím naučit něco narychlo, naučím se to bez problémů, ale dávám přednost pozvolnému studiu, protože se to pak na dlouho ukládá do paměti.

• **Doprovázíte se sama na klavír?**

Dříve ano, nyní se raději učím rovnou part, abych netřískla pozornost. Je potřeba precizně kontrolovat dech i všechno ostatní a hraní klavírního partu by mne rozptylovalo.

• **Jak vnímáte svou kariéru?**

Já se moc ke slovu kariéra nehlásím, toto slovo má v italštině konotaci s kararským mramorem, těmi lamači kamene a dřinou, jak se ty ohromné kvádry mramoru dopravovaly – carrata a carriera – těžká práce. Tíhu a nepřekonatelnost má to slovo v sobě. Člověk když zpívá, tak je to opravdu dřina, a také odříkání.

• **S jakými orchestry jste spolupracovala a kde jste účinkovala nejraději?**

Nemohu zapomenout na nádherný zvuk orchestru Staatskapelle Dresden, na přesnost Gewandhausorchestru Lipsko, na orchestr Maggio Musicale Fiorentino a mnichovského divadla, taky na fantastickou akustiku vídeňského Musikvereinu, kde jsem zpívala Haydnovy Roční doby, na akustiku londýnské Albert Hall a Suntory Hall. Ráda vzpomínám na titulní roli Rusalky v římské opeře pod taktovkou Güntera Neuholda a na představení ve veronské Aréně, nebo na Verdiho Requiem ve Festspielhausu Salzburg s Mozarteum orchestrem.

• **Na které rumunské umělce jste pyšná?**

Mohla bych jmenovat třeba Ioneska, Eneska, Brancusi... a také jsem hrdá na to, že Rumunsko v roce 1968 odmítlo účast na vojenské okupaci Československa.

• **Kde je pro vás doma?**

Moje první působiště byla Praha a tím je i dáno, že Stavovské divadlo, kde jsem zpívala první Mozartovy role, Státní opera Praha a Národní divadlo – to je pro mne domov.